Nr. 22. Neue Jüdische Zeitung. פּיעטער יאַדרנאַנג.

נייע יידישע צייטונג

דיא „נייע יידישע צייטונג" ערשיינט יעדען מאָנטאָג אונד דאָנערסטאָג.

פּרענומעראַציאָנס-פּרייז:
נאַנציעהריג 7 פל. — קר.
האַלבעיעהריג 3 „ 50 „
פיערטעליעהריג 1 „ 75 „

דיא רעדאַקציאָן אונד אַדמינים־טראַציאָן בעפינדעט זיך Schiffmannsgasse 6, Budapest, וואָהין אויך דיא פּרענומעראַציאָנס געלדער צו זענדען זינד.

אינזעראַטע ווערדען בילליגסט בעריעכנעט.

ב״ה בודאַפּעסט כח בסליו Budapest, Donnerstag 27. December 1883. שנת תרמ״ד לפ״ק.

פּרענומעראַציאָנס-איינלאַדונג.

מיט 1-טען יעניער בעגינט אין נייעס אַבאָנניר־מענט. וויר ערלאַובען אַפּסליכס דיעיענינען הערען אַבאָנ־ענטען, דיעיענינען פּרענומעראַציאָן מיט 1-טען יעניער צו ערלעדיגען. — (וויא דיעס אויף דער אַדרעסשלייפּ דייטליך צו ערקענען איזט). אידערע פּרענומעראַציאָן צו ער־נייערן. דיאַזענינען הערען, ווערלכע מיט דער נעכסטען אויס ריקשאַנדע זינד, ווערדען ערזוכט, דען בעטראָפֿפֿלס איינצוזענדען.

איין ליעד פֿיר שבת חנכה.

פֿאָן ר׳ אברהם בן עזרא (אבן עזרא) איזט איין זמר דא פֿיר שבת חנכה, דער נעווים פֿיעלען אונ־זערער נעשעטצען לעזער בעקאַנגט זיין ווערד. דער אבער אין דייטש בדומים צו פֿינדען איזט. ווער ברינ־גען דענזעלבען דאַהער אלס דבר בעתו מיט איינער איבערזעטצונג אין ווערזען.

אבלי משמנים ומלת רבוכה, תורים ובני יונים. שבת וחנכה! — האי, האי, בית כור תמכור תחכור

לשכור בית כור לצרוך חנכה.

ברבורים אבוסים בשפּדים צלוים; וכליל לאישים אחד מן המנים. האי, האי, — —

רך טוב ושמן, צלי אש ומצות, עגו ואמרו אמן, ואבלו בריצות. האי, האי, — —

הקלות והחלון מנוסך המים, בבית הין נלון בכל יום פּעמים. האי, האי, — —

מקולות מים רבים תצדהנה אינכם, וכל משרת הם עכבים לא ימיש מפּרסם! האי, האי, — —

לאכט דעליכ טעכסען — בעריטען צום עסען — לאכט קנעפּען — פּאַסטעטען — צוואַסען לאַסט קלייבען — דיא טורטעלן אויר טורבען — דענן שבת איזט הייטע דאָך — אונד חנכה אויך נאָך.

אי, אי! צו נעלד — מאַכטע אין פּעלד — פּער־קויפֿט עס אָרער טראַכטע — דאַס אידר עס פּראַכטעט — צו שאַפֿען דאַס בעסטע — צום דאַפֿעלטען פּעסטע.

קאַפֿוינער נעפּעכטעט — אַס שפּעטע נעראָסטעט — אַס פֿייער נעבראַטען — וואַס בעקטענס נע־ראַטהען. אי, אי! אי! זי!

דעכס וואַסען אונד גוט — נעשמאַרט אויף דער נלוטה — נעבעק גאַר פֿיין — אונד זינגעט אין לידערלען: אי, אי! — —

וויא וואַססער נור זינקט — קיין ליעד ערקלינגט — צום זינגערלער אייליעט — דאָרט דאַפֿעלט לאַנג פּערזוילעט. אי, אי! — —

וויא וואַססער ברייזט — דיא אַהרען אויך זייזען — וויא טרייבענבלוט לאַכט — פּערוויילעט טאָג אונד נאַכט. אי, אי! — —

דיא לאַנדעסקאַנצליי ווידרט זיך.

דיא פּרעזידענטען דער איזראַעליטישען קאַנ־דעם. נעמינדע. בעצירקע האַכזען מאַנאַט הייער אין בודאַפּעסט אייגנ טצוזאַג נעהאַבט. אין וועלכער דיא זיצונגען רעגעלונג דער יידישען קולטוס־נעמינדע אייגע בעראַטונג הייעלטען; דיא האַבען בעשלאָס. כען אין מעמאָראַנדום (דענקשריפֿט) דעס מיניסטער פֿיר קולטוס אונד אונטערריכט אינזזוויריכען, אייגע דעפּוטאַציאָן פֿאָן 8 פּרעזידענטען, נעפֿיהרט פֿאָן דעס פּרעזידענטען דער לאַנדעסקאַנצליי, מאַרטין שווי־נער אינבעריריכטען דיא דענקשריפֿט דעס מיניסטער מרעפֿאָרט, דער אהנען צוזיכערטען, דאַס ער אידער בעשטרעבונגען צום רעגעלונג דער איזראַעליטישען נעמינדען בעסטענס אונטערשטיצען ווידרדע. —

איבער דען אינהאַלט דיעזער שריפֿטשטרקעס וואָל־לען וויר אינזערע מיינונג נכט צוריקהאַלטען, דער מאַנטעל, וועלכען דיא אויסשטעללערע דער שריפֿט אידרעס פֿלאַנע אומהענגען, איזט זעהר היבש: דיא זאַגען, דאַס דיא פֿיר דיא יידישע קאַנפֿעסיאָן דיע־לעכע אויסהאַנאָמיע (עלעכטשפּרעוואַלטונגסרעכט) אונד דיעזעלבע פֿרייהייט פֿערלאַנגען, וועלכע דיא בריטעליכען קאַנפֿעסאָנען נעניעסען; דיגטער דיע־לעס שאַנען אויסהאַנגענדע אבער זעהנען ווער עס. וואָס, וואָס אונס נכט געפֿעלט. ווער בעטערקען נעמעלך דען וואונש. דען אַרזהאַלטען דיא מאַט־ריקעלפֿרהיזונ אויס דער האַנד צו שפּעלען, אינדעם דיא אַנגעבען, דאַס דיא פֿאַרשטיטטסמאַטריקעל אללע אין נראָסטער אָרדנונג זינד, אונד דיא פֿאָן דער רעגירונג נעפֿונדענען פּעפֿעלער אין דער מאַט־ריקעלפֿרהיזונ פֿאָן דער אַרזהאַלטען פּערשולדיג זינד. ווער כאָנסטאַנ דאַנגענען פּאַללע ערצעהלען, דאַס נערעדע ביא דער ערסטען פֿאַרשטיטטס־נעמינדע פּעפֿעלער פֿאַרקאָמען. דיא מאַן אין דען בעלעטערן אַפּפּעגטשיק מאַדעלטע.

דאַנן ווילל דאַס מעמאָראַנדום פֿאָן איינער מחיילונג דעס וודענטהומס פֿאָן 2 אָדער 3 טעקסטען נכטסטען וויכטען; עס ווילל קיינע אבשריהזונ דער נע־מינדען אין נעאָלאָגע, אַרטהאַדאָקסע אונד שאַמאַטס־קוקע־נעמינדען. דאַס האַט אויך דער יידישכאַנ אַנ־ערקאַנט, אלס ער 12 מערץ 1880 איבער דען שול־פּאַנד זיינען בעשלוס פֿאַטטע.

ענדליך מאַכטען דיא הערען פּרעזידענטען דיא אַרזהאַרקסע־נעמינדען נור אלס אייגע אַרט פֿאָן בעטהיז־עריין דזידען, אבער איינגאַהטען אונד אויסגאַבען, דען אונטערריכט דער יוגענד, דיא אינשטעללונג דער בעאַמטען אונד אידרע עגשלאָס־סונג פֿיר זיך בעאַנשפּרוכען, אונד דאַ איינע אַרט יידישער קאָמאַטטוריטשאַפֿט אינזזוויריען, עס לייטשט וואַרטיך דיעזע שעללע:

„הנע ריקוכס איך דיא נעגענזייטיגען פּאַרטהיי־שאַטטרונגען ווערדע דאַהער דאַס נע־ביעט דער קולטוס־נעמינדען דערפֿאַרט עפּסטצו־שעללען, דאַס יעדע אויסשאַפֿט אונגערס אין אי־גע נעמינדע איינגעטהילט אונד דאַס יעדעס קול־טוסנעמינדע־נעביעט זאַ נראָס זיא, אום דער נע־מינדע דיא עדאַלטונג אידרער נעמינדע אונד אונטערריכטס־אינשטיטוציאָנען אין איינער דער אי־ט אַנאַמען קאַרפּערשאַפֿט ווידרזינן פֿאַרט צו ער־מאָגליכען, וואָהל זאָלל עס נעשטאַטטען זיין, דאַס זיך אים אַלס יעדער קולטוסנעמינדע דער נאָמה־ווענדיגקייט געמעס בעטהייל־פּייזע בילדען מאָ־גען, דאַך זאָלל דורך דיעזע וועדער דיא איינהייט דער נעמינדע־אדמינים־טראַציאָן, נאָך דיא דעס מאַס־ריקעל־אַטטעס איינען אַבבריך עדרידען.“

דיא דעפּוטאַציאָן שריבעלט זיך אויך דאַמאַט, דאַס דאַס אַבגעאַרדענעטען זיך נכט מעהר אויף דעם שאַנדפֿונקט פֿאָן 1870 שטעהען (דאַס היסט, דאַס עס נכט וויא דאַמאַלס פֿיר דיא אַרטהאַדאָק־מען שטימען וועדע), ווייל זיך זייט דאַמאַלס פֿיע־לע אַנזיכטען געענדערט האַבען. דיא דיריפֿטען דיא הערען זיך דאָך פֿערבעגען; דענן דאַס בעזאַאַטס־פֿאָן דעס וואַס רעכט אונד בילליג איזט. דאַס זיך נכט געענדערט, אונד פֿיר ווידר אין אינגאַרישען ריי־כסטאַג אַמטער אבגעאַרדענעט געבען דיא פֿיר דיעיענינגען שפּרעכען ווערדען, וועלכע אנדערע אונטערדריקונ דאַלען, אַב דיעזע אנדערע ענ אידר־ע פֿינדע אָדער אידרע נלובענסבריידער זינד.

דיא הערען קאָנגרעסלער דעפּוטען וואַרט־

איין לעד פֿיר שבת חנכה.

פֿאָן ר׳ אברהם בן עזרא (אבן עזרא) איזט איין זמר דא פֿיר שבת חנכה, דער נעווים פֿיעלען אונ־זערער נעשעטצטען לעזער בעקאַנגט זיין ווערד. דער אבער אין דייטש בדומים צו פֿינדען איזט. ווער ברינ־גען דענזעלבען דאַהער אלס דבר בעתו מיט איינער איבערזעטצונג אין ווערזען.

אבלי משמנים ומלת רבוכה, תורים ובני יונים. שבת וחנכה! — האי, האי, בית כור תמכור תחכור

לשכור בית כור לצרוך חנכה.

ברבורים אבוסים בשפּדים צלוים; וכליל לאישים אחד מן המנים. האי, האי, — —

רך טוב ושמן, צלי אש ומצות, עגו ואמרו אמן, ואבלו בריצות. האי, האי, — —

הקלות והחלון מנוסך המים, בבית הין נלון בכל יום פּעמים. האי, האי, — —

מקולות מים רבים תצדהנה אינכם, וכל משרת הם עכבים לא ימיש מפּרסם! האי, האי, — —

לאכט דעליכ טעכסען — בעריטען צום עסען — לאכט קנעפּען — פּאַסטעטען — צוואַסען לאַסט קלייבען — דיא טורטעלן אויר טורבען — דענן שבת איזט הייטע דאָך — אונד חנכה אויך נאָך.

אי, אי! צו נעלד — מאַכטע אין פּעלד — פּער־קויפֿט עס אָרער טראַכטע — דאַס אידר עס פּראַכטעט — צו שאַפֿען דאַס בעסטע — צום דאַפֿעלטען פּעסטע.

קאַפֿוינער נעפּעכטעט — אַס שפּעטע נעראָסטעט — אַס פֿייער נעבראַטען — וואַס בעקטענס נע־ראַטהען. אי, אי! אי! זי!

דעכס וואַסען אונד גוט — נעשמאַרט אויף דער נלוטה — נעבעק גאַר פֿיין — אונד זינגעט אין לידערלען: אי, אי! — —

וויא וואַססער נור זינקט — קיין ליעד ערקלינגט — צום זינגערלער אייליעט — דאָרט דאַפֿעלט לאַנג פּערזוילעט. אי, אי! — —

וויא וואַססער ברייזט — דיא אַהרען אויך זייזען — וויא טרייבענבלוט לאַכט — פּערוויילעט טאָג אונד נאַכט. אי, אי! — —

דיא לאַנדעסקאַנצליי ווידרט זיך.

דיא פּרעזידענטען דער איזראַעליטישען קאַנ־דעם. נעמינדע. בעצירקע האַכזען מאַנאַט הייער אין בודאַפּעסט איינע נטצוזאַג נעהאַבט. אין וועלכער דיא זיצונגען רעגעלונג דער יידישען קולטוס־נעמינדע אייגע בעראַטונג הייעלטען; דיא האַבען בעשלאָס. כען אין מעמאָראַנדום (דענקשריפֿט) דעס מיניסטער פֿיר קולטוס אונד אונטערריכט אינזזוויריכען, אייגע דעפּוטאַציאָן פֿאָן 8 פּרעזידענטען, נעפֿיהרט פֿאָן דעס פּרעזידענטען דער לאַנדעסקאַנצליי, מאַרטין שווי־נער אינבעריריכטען דיא דענקשריפֿט דעס מיניסטער מרעפֿאָרט, דער אהנען צוזיכערטען, דאַס ער אידער בעשטרעבונגען רעגעלונג דער איזראַעליטישען נעמינדען בעסטענס אונטערשטיצען ווידרדע. —

האַפּטיג עטוואַס נעשידשערעס טהון קאָנגען. אלס דען אלטען קאָהל אויפֿצו־ווערמען. מ׳ט אידרער אַרדנונגמאַכעריי״א ווערדען דיא נור נייע אונערדנונג שאַפֿען. זעלבסט ווענן דער מיניסטער אויף אידרע פֿאָרשלעגע איינגעהט אונד דעס ריי־כסטאָג איינע פּאַראַגע איינגעבען אום דיענע דער פּעטיציאָן (ביטטשריפֿט) דער קאָנגרעסלער. ווער־דען דיא אַרזהאַרקסען נעוויס נכט דיא הענדע אין דען שאָס לעגען אונד רוהיג זיך דאַס זעלבסטפֿער־וואַלטונגסרעכט אום דען הענדען נעהמען לאַסטען. זאָבאַלד דיא אַבע פֿאָר דעס ריי־כסטאָגס קאָמעט, האַבען, ווער דאַנן ווידער איינע יודענדעבאַטטע נעריכטען, אונד דאַס איזט נור וואַסטער אויף דיא מיהלע דער אַנטטעמטען.

דאַס איזט דער פֿרוך דער באַזען טהאַט. דאַס זיא פֿאַרטיגענדע באַזעס טהוט נעבעדען.

פּערשידענע נייאיגקייטען.

* (דער האַנוועד־מיניסטער געשטאָרבען.) דער האַנוועדמיניסטער גראַף נעדעאָן ראַדאַי איזט נעסטערן אין וויען, אים נאַסס־האַף צוי אונגאַרישען קראָנע געשאַפֿען. זיין 1882 וואַר ער לאַנדעספּערזאָהיגונגס־מיניסטער, אלס וועלכער ער זיך מיט אַמטריאַטשעס אייפֿער דיענעס אַטטע הינגאַב. מיט אַפּאַנג דיעזעס יאַהרעס האַט זיך ביא אידם אין אינהאַלטבאַרעס לייזדען, דער צוזענגרעבעס נעטוויקעלט. וועלכעס אויך דער קוים 45יעהרינע מאַן צום אַפּפּער פֿיעל. אונזער פּאַטער־לאַנד האַט אַן אידם אינגעטהעטיגען, פּאַטריאָטי־שען זאַהן, אונד דאַס מיניסטעריאַלס אינגען טרעטע־גען מאַטאַרבייטער פֿערלאָרען. זיינע לייכע ווידר אויף דעם פּאַטליעגנס אינלאַך בייגעזעטצט ווערדען.

(מאַדעס פּאַלל.) אייגער דער מיניסטען אָקאָנאָמען אונד ריי־כסטען נוטסבעזעטצער אונגאַרנס, אבראַהאַם שווארין דע אָקאָנ׳, איזט נעס־טערן אים אַלטער פֿאָן 66 יאַהרען דער נעשטאָרבען. קליין וואַר זיין אַנפֿאַנג אונד נון שעללט זיין גרונד־בעזיטץ אין פּערקאָגען פֿאָן 10 מיללאָגען דאַר? דער האַט זיינען ריי־כסטהום אויף דיא ווערלכסטע וויי־זע עررוואָרבען. דורך דיא טראָקענלעגונג אונד נוטצ־באַרמאַכונג פּעלער פּערוויפֿפֿעטער שטעריקען לאַנ־דעס האַט ער דיענעס פּאַטעריאַלנדע בעגינסטס.

* (צו דען אַנטסעמטיטשען קראַוואַללען אין קיש־הינד.) פֿאַר דעס נערכסטהאָפֿע אין נייטראַ ווערדען זיך 10 פּער־ריע אַנזאָגען אַפּפּעגטליכער בעוואַלט־טהעטיגקייט צו רעכטפֿערטיגען האַבען, דען דער שאַאַמטאַנזוואַלט האַט זיינע אַנקלאַגע אַין אַנ־ערייכס. דיא זאַכע וואַר פֿאַלגענדע: ביא דעס שודמאַכער לודוויג בוקנער האַבען זיך לענגע־ריר צייט אַנטטעמטיטשע בעשפּרעכונגען שטאַטט־געפֿונדען, אם 16 סעפּטעמבער פֿאַנדען זיך מעהר־ריע אַנטטעמטען אונטער אַנפֿיהרונ בוקנערס אים ווירטסהויז דעס אינגאַאַן פּישער אין. שפּערר־טען דען יידישען ווירטה אַן איינע קאַמטער אונד פּיגגען אַן דיא אַנקלאַגען. יאָהאַנן לעהאַצקי, דער מיט דער פּויטס אין דיא שייבען נע־שאַנען, צערשיטטט זיך דיא האַנד אונד בלוטעטע. ער שריי: „האַס ערטטע בריי־מטעבנבלוט פֿליעטס שאַן!“ וואַרוף דער מומטעל נאָך ערגער וואוידע. אין בורטשע ליקה צום ריכטער. אונד בעגעגנעטע דען בוריטער דער ווירטסהויז. עדואַרד פּישער, דעס ער דיא נעפֿאַהר דעס בוריטערס ערצעהלטע. דא ליקה דעזעגר צום טהוים אונד לישטעטע שטורם. דאַס

איבער דען אינהאַלט דיעזעס שריפֿטשטרקעס וואָל־לען וויר אינזערע מיינונג נכט צוריקהאַלטען. דער מאַנטעל, וועלכען דיא אויסשטעללערע דער שריפֿט אדרעס פֿלאַנע אומהענגען, איזט זעהר היבש: דיא זאַגען, דאַס דיא פֿיר דיא יידישע קאַנפֿעסיאָן דיע־לעכע אויסהאַנאָמיע (עלעכטשפּרעוואַלטונגסרעכט) אונד דיעזעלבע פֿרייהייט פֿערלאַנגען, וועלכע דיא בריטעליכען קאַנפֿעסאָנען נעניעסען; דיגטער דיע־לעס שאַנען אויסהאַנגענדע אבער זעהנען ווער עס. וואָס, וואָס אונס נכט געפֿעלט. ווער בעטערקען נעמעלך דען וואונש. דען אַרזהאַלטען דיא מאַט־ריקעלפֿרהיזונ אויס דער האַנד צו שפּעלען, אינדעם דיא אַנגעבען, דאַס דיא פֿאַרשטיטטסמאַטריקעל אללע אין נראָסטער אָרדנונג זינד, אונד דיא פֿאָן דער רעגירונג נעפֿונדענען פּעפֿעלער אין דער מאַט־ריקעלפֿרהיזונ פֿאָן דער אַרזהאַלטען פּערשולדיג זינד. ווער כאָנסטאַנ דאַנגענען פּאַללע ערצעהלען, דאַס נערעדע ביא דער ערסטען פֿאַרשטיטטס־נעמינדע פּעפֿעלער פֿאַרקאָמען. דיא מאַן אין דען בעלעטערן אַפּפּעגטשיק מאַדעלטע.

דאַנן ווילל דאַס מעמאָראַנדום פֿאָן איינער מחיילונג דעס וודענטהומס פֿאָן 2 אָדער 3 טעקסטען נכטסטען וויכטען; עס ווילל קיינע אבשריהזונ דער נע־מינדען אין נעאָלאָגע, אַרטהאַדאָקסע אונד שאַמאַטס־קוקע־נעמינדען. דאַס האַט אויך דער ריי־כסטאָג אַנ־ערקאַנט, אלס ער 12 מערץ 1880 איבער דען שול־פּאַנד זיינען בעשלוס פֿאַטטע.

ענדליך מאַכטען דיא הערען פּרעזידענטען דיא אַרזהאַרקסע־נעמינדען נור אלס אייגע אַרט פֿאָן בעטהיז־עריין דזידען, אבער איינגאַהטען אונד אויסגאַבען, דען אונטערריכט דער יוגענד, דיא אינשטעללונג דער בעאַמטען אונד אידרע עגשלאָס־סונג פֿיר זיך בעאַנשפּרוכען, אונד אַ איינע אַרט יידישער קאָמאַטטוריטשאַפֿט אינזזוויריען, עס לייטשט וואַרטיך דיעזע שעללע:

„הנע ריקוכס איך דיא נעגענזייטיגען פּאַרטהיי־שאַטטרונגען ווערדע דאַהער דאַס נע־ביעט דער קולטוס־נעמינדען דערפֿאַרט עפּסטצו־שעללען, דאַס יעדע אויסשאַפֿט אונגערס אין אי־גע נעמינדע איינגעטהילט אונד דאַס יעדעס קול־טוסנעמינדע־נעביעט זאַ נראָס זיא, אום דער נע־מינדע דיא עדאַלטונג אידרער נעמינדע אונד אונטערריכטס־אינשטיטוציאָנען אין איינער דער אי־ט אַנאַמען קאַרפּערשאַפֿט ווידרזינן פֿאַרט צו ער־מאָגליכען, וואָהל זאָלל עס נעשטאַטטען זיין, דאַס זיך אים אַלס יעדער קולטוסנעמינדע דער נאָמה־ווענדיגקייט געמעס בעטהייל־פּייזע בילדען מאָ־גען, דאַך זאָלל דורך דיעזע וועדער דיא איינהייט דער נעמינדע־אדמינים־טראַציאָן, נאָך דיא דעס מאַס־ריקעל־אַטטעס איינען אַבבריך עדרידען.“

דיא דעפּוטאַציאָן שריבעלט זיך אויך דאַמאַט, דאַס דאַס אַבגעאַרדענעטען זיך נכט מעהר אויף דעם שאַנדפֿונקט פֿאָן 1870 שטעהען (דאַס היסט, דאַס עס נכט וויא דאַמאַלס פֿיר דיא אַרטהאַדאָק־מען שטימען וועדע), ווייל זיך זייט דאַמאַלס פֿיע־לע אַנזיכטען געענדערט האַבען. דיא דיריפֿטען דיא הערען זיך דאָך פֿערבעגען; דענן דאַס בעזאַאַטס־פֿאָן דעס וואַס רעכט אונד בילליג איזט. דאַס זיך נכט געענדערט, אונד פֿיר ווידר אין אינגאַרישען ריי־כסטאָג אַמטער אבגעאַרדענעט געבען דיא פֿיר דיעיענינגען שפּרעכען ווערדען, וועלכע אנדערע אונטערדריקונ דאַלען, אַב דיעזע אנדערע ענ אידר־ע פֿינדע אָדער אידרע נלובענסבריידער זינד.

דיא הערען קאָנגרעסלער דעפּוטען וואַרט־

אודר ערדשטאטע פערשפּרוט וואַרדען. וועלכע פאַן איינעם אונטערארדישען דאָנערוואַלען בעגלייטטעט וואַרען.

• (איין אונפאַלל דעם צאַרען). דער קאַזעטע פאַן רוסלאַנד פּהדר אין איינעם שלוסטען צור יאגד. דאָ וואַרדען דיא פּפערדע שיאַ אונד שלייַדרעטען דען צאַר אוים דעם שלייסטען, וואַהרענד ער אין דער רעכטען שלוסטער פערוואונדעט וואַרדעט.

פיר דיא יתומים

דעם פערשטאָרבענען ר' משה האַראָוויטץ אוים ה' מאַוואט זינד אונס דורך דיא הערען מאַרטאַן ראָזענפעלד אונד לאזאר נאַמבאַ אוים קיק שאַטען פאַל. בענדיג שפּעדרעט איינגעזענדעט וואַרדען אונד צוואַר: הערר לאזאר נאַמבאַ 1 פל. יוגאַר נאַמבאַ 20 קר, מאַרטאַן בראַש 30 קר, שיף הערמאַן לאָוונגשטיין 20 קר, מאַרטאַן ראָזענפעלד 30 קר, מאַרטאַן שאַנדערגער 12 קר, אדאלף קלינגער 20 קר, שמאַן ווייס 20 קר, יאַני פּאַהם 20 קר, שטיפאַן ווייס 50 קר, איגנאַץ ריעס 20 קר, מאַרקוס פּיין 20 קר, יאָזעף קליין 20 קר, עמאנועל קויסמאַנן 1 פל, פ. ליים בערג 50 קר, פילים פוליצער 10 קר, אבראהאם ווייס 40 קר, יאָזעף בערג 80 קר, שאַנדאָר קוליגער 20 קר עצער, ליי קליין 20 קר, יאָהאַן קויסמאַנן 50 קר, איגנאַץ קאָהן 40 קר. צוואַמען 7 גולדען 42 קר. וועלכער בעטראג דען בעשטענדיגען אונטערנעדעט ווירד. ווייטערע שענדען ווערדען עגטגענגענגענאָמען.

נעשעפטסבעריכט.

פעסטער פּרייזע.

נעטרייד-נעשעפט. פאַן ייייצגן וואַרדען ווייצען 70.000 מעטרע פּיקטקס צום פּרייז פאַן 9.40—10.15 גול.

קאָרן 7.60—7.90 גולדען.

גערסטע פּוטשעוואַרע 7.15—7.25 גול. מאַלט-וואַרע 8.75—10,00 גול.

האַפער 6.85—7.25 גול.

קוקורוץ 5.90—6.70 גולד.

רעפּס קאָהל 16.00—16.70 גולד.

קלעזאַמען, אונגאַרישער לוצערנער —.60 גולדען.

לייזאַמען 12.00 גולדען.

האָפּהקלעז —.6 גול.

האַנזאַמען —.13 גול.

רעפּסקוכען 6.60 גול.

ריבאָל האַפּעלס האַפּעניס 45,50 גול. פּער 100 קילאָגראַם.

קאַפּסערן אונגאַרישע פּרימע 12,50—17,25 גולדען.

בודאַפּעסטער בּאָרענקורזע פאַם 22 דעצעמבר.

| לאַנד | לאַנד | לאַנד |

וואורדע פאר איינינע מאנען וועגען וועכסעלפעל. שונגען אין דער האנד פאן 10.000 פל. פערהאפטע. דער פאטער דעם וונגען מאנעס בעגלייט דען וועכסל דער נעפאלשטען וועכסעל אונד מעלדעטע דען קאנקורז אן.

* (אויס צייבנונג.) הערר שמאן אלטשול, קאנזול פאן שווייצער אונד נאר־וועגען אין בוראפעסט, דער אויך אלס קיפאמאן היער זיט יאהרען איינע נעאכטעטע שטעללונג איינגעמסט, איזט פיר זיינע אין עדסטער איינגעשאפט ערווארב. בעגען פערדיענסטע פאם קאנינג פאן שווייצער צום רישטער דעם וואפא־אדענס ערנאנט וואָרדען.

* (וויעגענשפאנ־וואהל.) מאן שרייבט אונס אונס קלייזנבערג: אם 19. ד׳ מ׳ וואר היער דיא ערגייריונג דער קי׳משאפט־בעמסטן. — נעגען דען אלטען וויעגענשפאן איזט באראן יאָ. שיקא אויפגעשטעלט, דער אין עבסער אנטיסטע איזט, וועדרענד דער נעגיינזעגע, דיא־מאט. איין עהרענמאן איזט. באראן יאשיקא קאנגעד זיינען וועדענאהם נישט איינמאל אם מאנע פאר דער וואהל פערבערענען; אם אבענדע נאב ער זיינען וועהלערן אם „אר־וויאלאנ״ נאכשהויזע צום עסען אונד טרינ־קען פריינ״, משטיע זיך אונטער דיא וועהלער. ייב־טע איהנען דיא האנדז, זאָ וויא דאס מאנאטען צו שהון פפלעגען, וועגען דיא דאס פאלק בריכען. אלס ער אבער צו איינעם טיש קאם, אן וועלכעם איינינע יודען זאמען אונד ביער טראנקען, מערדטע ער איהנען דען ריקען אונד נינג פארט, אָהנע דיא צ באמסטן. מה עשה הקב״ה? יאשיקא איזט בייא דער וואהל דורכגעפאללען, אונד דיאר־מאט וואר־דע נעווערלט.

* (אבגעאָרדנעטענ־וואהל אין קעטאר־ק) דער בוהמערינע ריישס־מאנס־אבגעאָרדנעטע אפן קוזמארק האט זיין מאנ־דאט נעדערענגלעגט. ווייל ער אין דאס מאמענט נעווערלט וואָרדען איזט. אונד דיא מאיאָרישע דער וואָרקאנט דאס דעם מאנדאט דעם בוראפעסטער אר־וואָקאטען דר׳ אנדראאז אנגעראנגען, ווערבער עס אויך אנגענאמען האט. דאס איזט דער קאנדידאט דער רעגיערונגספארטייא. נעבען אדם בעוועד־בען זיך אבער אויך צוויי אנדערע קאנדידאטען; דער איינע איזט דער זאָהן איינעס פפאָרערס. זיי־נעס נעווערבעס אין דייזלערדער. מאלאדי מט נא־מען, דער עס נאך צו קרינעס אפפענטליכען אמסע דאס בייגעגען קאָנגען, פיר דען זיין פאטער שטיס.

מען זאמטעלן הערמולוסס. דער אנדערע איזט דער בעקאנגטע פראָפעסאָר נעגדזיוטיש, דער אין פעג־דאָן איזט. אונד אים לאנגעווילע אנט־סעמטיש וואהרזנינס־אנגעללע צו בעקאמען פפלעגט. דער זיעז דר׳ אנדראהזיס איזט אָבער נעזוכערט.

* (רוססישע פייגדזעלינ־קייס) מאן שטראבר בעשטעהט איינע אלטע פערפרדונג, דאס איינגערהאלב 60 ווערסט (רוסס־שע מיילען) פאן דער נעשיגע קיין יודע וואהגען דארף. דיא אלטע פערפרדונג איזט אבער זייט לענגערער צייט נישט בעאכטעט וואָרדען. נון האט דיא בעהערדע וויעדער דאראוף צוריקגעפפאָלען, אונד איינינע הונדערט יודען אוס קאמענען אפ־דאלסקי אויס־שיקען, וו דאס עס וועדער איינען הויפען אויסזונדערער. היימאטלאזע יודען עבען וועדר. —

* (דיא פראנצאזען אין מאנ־קינג.) וועדרענד בינא אלס שטאנדער פאן מאנ־קינג מיט דען פראנצאזען פערהאנדעלט, אום איי־נען פרידליכען אויסגלייך צו שאפען צו בריינגען, אפעריירען דיא פראנצאזישען טרופפען וויישער, אונד האבען דיא פעסטונג אנטאי איינגענאמען. יעמצט וואללען דיא נאך דיא צוויישע פעסטונג דעם לאנ־דעם באָקינה בראָבערן, ווייל דיא נור דאנן אדהרע שטעללונג געוועזערט האלטען, וועגן דייזע צוויישע פעסטען פינקטע זיך אין אדהרען הענדען בע־פינדען.

* (לעווי דאווד סערח.) אין פאריז איזט דיא פאריגע וואָכע אין יודע פאן 91 אדהרען געשטאָרבען, דען פאסט נאָכען פאריז אינ־טער דעם נאמען „פאשער דאווד״ נעקאנגט האט. ער האט אין אנדערבאריס אסט נעהאבט. ער וואר בעמעלדע דער־דרעקסאָר דער קלאק. פון איזט דאָרט דער נעבריוך, דאס שוישעלער, וועגען אונד מוקקע וועגן דיא זך פראָיזדרען, זך בייא־פאלל־קלאפטשע (אין פראנצאזיש קלאפאָרס) נעדונגען האבען, דאס־מיט דייזע דורך אדהר בייאפאל־קלאפטשען דיא צוהאָרער מיטר־יסען, דאזמלבע צו טהון, מאן האט זך דעקהאלב אן „פאשער דאווד״ נעוועגדעט. דער איינע נאנצע מענגע בעצאהלטער ווייטע אין זייגנס דייענסט נעהאבט האט, וועלכע דען בייפאלל בעוואָרנט האבען.

* (פאללענט לאצקא.) דער פאן אונס נעטעלדעטע באנקראָט דעם הייזעס לאפטצקא האט טרייזיינע פאללען; דענן עס וואללען מעהרערע קליינערע נעשעפפטסלייטע, דיא פיר לאצ־קא שרירט האבען, יעמצט נישט אין דער לאנגע זיין צו צאהלען, אונד זך בעגאָהנען זעהנען, אויך אדהרע צאהלונגען איינצוזעהען.

* (אויס דעם פרייסישען לאנד־טאגע.) אין דער זיטצונג דעם פרייסישען אב־געאָרדנעטענהויז פאם 4. דעצעמבער האט אייגער פאן דען אנטיסעמטען, אין נעווישער קרעמער צו מוישעלן אנגעפאנגען, וואָרענען דער יידישע אב־געאָרדנעטע לוהזיג לאגען יאגטע; „דאס טהוט קיין אנשטענדיגער מענש.״ ווייל אבער אויך דער אב־געאָרדנעטע וואנגער אין איינער זאכע, דיא נאר נישט ראצז קאָמסט. אבער דיא יודען לאָזאנ, זאגטע דער אבגעאָרדנעטע בייסטעמען: „עס שיינט, דאס דאס פרייסישע אבגעאָרדנעטענהויז מיטדעם אונגאדישען וועטאיעפרט, ווייל עס איממער אויך דיא יו־דען צוריקקאממט.״ זאָ וויט דאבען עס דיא אנטיסעמטע איינארבט געבראכט, דאס מאן אינזער נעיריעבטעס פאטערלאנד אלס איין מיסטער פאן אינאנשטענדיגקייט אונד פאן ראָהיט הנשטעללען וויזד. אונד אם ענדע מט פינגערן דערוף הינוויזען וויזד. וויא אויף רוסלאנד וועגן פאן ווילדען אינגעזיטצטעטען מעגשען דיא דעדע איזט! —

* (אויס מ־סינעם) ווירד איבער איי־נען גראָסען שקאנדאל בעריכטעט: דער שטאדט־הייסמאן מאריין קראוטשע גערייעטה אים ווירפס־הייזע מט איינעם בעאמטען אין שטייס אונד טפיס דענזעלבען שרינסלך אינשטערדען. אויף דעם שאדטהייזע אנגעלאנגט, וואורדע דער בעאמטע פאן דעם שאדטהייזפאמאן מהעמלך מסהאנדעלט, דער זיינעם ווערדלאזען אפפעק פאן דען הארזקנע דרייסיג שטאקשטייבע איפהויזע אונד דען האלב־מאדע נשלאגענען אבער נאכט אם איינע צעללע מט אללערליא נעזנדעלד שעדרען ליעס. אויף דיא אנצייגע, וועלכע דער מהאנדעלטע בייס נעריכסס־דער עדששאפטעטער, עגטליכע דער בירגערמייס־טער דען שאדטהייזפאמאן, וואָרט אום זיינעם אמטע, וויא מאן אגט, זאָלל לעטצטעדער דייזע מהאט אין בעטרונקענעס צושאמנד פערביבט האָ־בען. ווייר פראגען אבער, וויא דארף זך דענן אין שאדטהייזפאמאן זאָ בעטרינקען?

דיא הערשטוכס, דער שטאלץ אונד דער הערנייע יוסטיגאנס וואָרען אונבעגרענצט; איין שאמאם, איינע קיר־כע, איין נעוטפען אללטען דיא וועדס בעהערשען. מאן קאנן זך דענקען, דאס דיעזעס קאיזער דער בייזע אמאלא־דונאם, וועלכער זיינע הילפע אונד זיינען בייזשאנד ער־שלעכטע, איינען וויללקאָמענגען אולאס באָם. דאס אונד אשאלאיין וועדדע צו נעזוינגען אונד דאס אלטע איינהייט־ליכע, דאמיט דיך וועדדערהערשטעללען.

אין איינעם דער שטאלצן נעפטעער דעם קאיזערפא־לאסטעס צו בייצאנען שאמנד קורצע צייט נאך דעם פפטסע דער פלאָראלינן אין קלייגע מאנן אפן נכט אנזעגליכער נעשאפאם, אין ווגנגן פיינזנקען.

עס וואר שטיל אונד אינאם רייגנס אום איהן.

אָבוואהל אין דריסטן נאך הללליר מאנ אונד, וואר דאך דאס פנסטער, וועלכעס נאך דעם האָפרוסיס דעם וויישלייגען נעבייריגס פיהרטס, מיט שווייגען, נאָלדרוריב־ווירקסע טעפפיכס דעם פיראהאנגען; גלייך קאָפטשלע שטאפפע דעקסען דען נאָרען דעם צימטעדס, זאָ דאס קיין נעריייש דיא פרישטע דעס לאנגנאס אויף אונד אכ נעהנט. דען בענגלשפאם.

נעדעמפפפטס, מאפפטס ליכט פיללטע דען רוים.

עגדליך בליקע בר אָר דער וועלטקראיס שטעהנד וועלכע דען אָרבס ראָמאנס דארשטללטע, אויף פיורסט־נעווישפאנס, איינע דער וועגע בעדעקטע. נאך לאנגנס, פרייגנדיג ליקע וויפפטע דער מאנ אונד בע־דעקטע מיט דער רעכטען נעזיכס אונד אויגנן.

עס וואָרען קיינע שאָנע אויגען, עס וואר קיין עדלעס נעוויכס; אבער וואכזאמקייט, מיסטריען אונד ליפט שפרא־בען אונד אויגען בליקע דער טיפפלינגענדען אוי־גען; שווערע פאלטען דער וארנע פערר אלס דען אלטערס פורכטען דיא פארשפרינגענדע שטירן אונד דיא וואנגען.

דער פאדאנז נינג צוריק, אונד דער נעוואנדטע, איין שאנדע, יונגער מאנ בעפראם דאס נעמאך מיט דער נליי־כען בענרייסונגספאָרם וויא יונגער שקלאפע.

אינגעדולדיג וועגען דער קאיזער דעם נעוואנדטען, זך פאָם נאָדען צו ריכטען.

„נון, אלעקסאנדראס,״ פראגטע ער, „וויא פערליי־עפפס דאס נאָטהענדיגע זך?״

„אין נאָטפאל פרוווירונג. היער, דער בריעף דער קאָנינן ווירד דיר אויפשלוס נעבען.״

בייא דייזען וואָרטען ליעס ער זך ווייטער צור ערדע נידער אונד אבגעריייסט דעם קאיזער אינע וואכס־מאפיר.

דייזער נאהם דייזעלבע, צערשנעטס דיא זיא אום־הללליגנדע פורזוויגען אונד לאָז:

„אן יוסס־אן, דען קאיזער דער ראָטער, אמאלא־וונגא, דער נאָטהען אונד איטאליער קאָנינן!״

„דער איטאליער קאָנינן,״ לאכטע יוסטיגאן, „פער־ריקטער משעל!״

„דורך אלעקסאנדראס ווירפס דוא ערפאהרען, וויא ערס אונד אפן (נאָטשלגען דער צווייפראכס) אין דייזעס לאנדע הויזען.״

„אך נליכע דער אינוואסען אפלטע, דיא פאָן וויי־דערשטענדגען ווירגען עגרייססען ווירד.״

„בוי יעצטס האבע אך נעשאלאָסענען נייסעס אללען נעאפהרען נעפארבאָטס; יעדאך אך קאָנן בע נישט לעגנגען, וועגן נישט וועגענסעגנס מיין פאלאסס, מיינע פיריסליכע פערזען אָאר אבערגראשען ווכער איזזט.

„אך קאָנן מיך אויף קיינע דער פארטיען היער אים לאנדע פערלאססען.״

(פאָרטזעטצונג פאָלגט.)

דער הערזשוכס, דער שטאלץ אונד דער הערנייע יוסטיגאנס וואָרען אונבעגרענצט; איין שאמאם, איינע קיר־כע, איין נעוטפען אללטען דיא וועדס בעהערשען. מאן קאָנן זך דענקען, דאס דיעזעס קאיזער דער בייזע אמאלא־דונאם, וועלכער זיינע הילפע אונד זיינען בייזשאנד ער־שלעכטע, איינען וויללקאָמענגען אולאס באָם. דאס אונד אשאלאיין וועדדע צו נעזוינגען אונד דאס אלטע איינהייט־ליכע, דאמיט דיך וועדדערהערשטעללען.

אין איינעם דער שטאלצן נעפטעער דעם קאיזערפא־לאסטעס צו בייצאנען שאמנד קורצע צייט נאך דעם פפטסע דער פלאָראלינן אין קלייגע מאנן אפן נכט אנזעגליכער נעשאפאם, אין ווגנגן פיינזנקען.

עס וואר שטיל אונד אינאם רייגנס אום איהן.

אָבוואהל אין דריסטן נאך הללליר מאנ אונד, וואר דאך דאס פנסטער, וועלכעס נאך דעם האָפרוסיס דעם וויישלייגען נעבייריגס פיהרטס, מיט שווייגען, נאָלדרוריב־ווירקסע טעפפיכס דעם פיראהאנגען; גלייך קאָפטשלע שטאפפע דעקסען דען נאָדען דעם צימטעדס, זאָ דאס קיין נעריייש דיא פרישטע דעס לאנגנאס אויף אונד אכ נעהנט. דען בענגלשפאם.

נעדעמפפפטס, מאפפטס ליכט פיללטע דען רוים.

עגדליך בליקע בר אָר דער וועלטקראיס שטעהנד וועלכע דען אָרבס ראָמאנס דארשטללטע, אויף פיורסט־נעווישפאנס, איינע דער וועגע בעדעקטע. נאך לאנגנס, פרייגנדיג ליקע וויפפטע דער מאנ אונד בע־דעקטע מיט דער רעכטען נעזיכס אונד אויגען.

עס וואָרען קיינע שאָנע אויגען, עס וואר קיין עדלעס נעוויכס; אבער וואכזאמקייט, מיסטריען אונד ליפט שפרא־בען אונד אויגען בליקע דער טיפפלינגענדען אוי־גען; שווערע פאלטען דער וארנע פערר אלס דען אלטערס פורכטען דיא פארשפרינגענדע שטירן אונד דיא וואנגען.

דער פאדאנז נינג צוריק, אונד דער נעוואנדטע, איין שאנדע, יונגער מאנ בעפראם דאס נעמאך מיט דער נליי־כען בענרייסונגספאָרם וויא יונגער שקלאפע.

אינגעדולדיג וועגען דער קאיזער דעם נעוואנדטען, זך פאָם נאָדען צו ריכטען.

„נון, אלעקסאנדראס,״ פראגטע ער, „וויא פערליי־עפפס דאס נאָטהענדיגע זך?״

„אין נאָטפאל פרוווירונג. היער, דער בריעף דער קאָנינן ווירד דיר אויפשלוס נעבען.״

בייא דייזען וואָרטען ליעס ער זך ווייטער צור ערדע נידער אונד אבגעריייסט דעם קאיזער אינע וואכס־מאפיר.

דייזער נאהם דייזעלבע, צערשנעטס דיא זיא אום־הללליגנדע פורזוויגען אונד לאָז:

„אן יוסס־אן, דען קאיזער דער ראָטער, אמאלא־וונגא, דער נאָטהען אונד איטאליער קאָנינן!״

„דער איטאליער קאָנינן,״ לאכטע יוסטיגאן, „פער־ריקטער משעל!״

„דורך אלעקסאנדראס ווירפס דוא ערפאהרען, וויא ערס אונד אפן (נאָטשלגען דער צווייפראכס) אין דייזעס לאנדע הויזען.״

„אך נליכע דער אינוואסען אפלטע, דיא פאָן וויי־דערשטענדגען ווירגען עגרייססען ווירד.״

„בוי יעצטס האבע אך נעשאלאָסענען נייסעס אללען נעאפהרען נעפארבאָטס; יעדאך אך קאָנן נישט לעגנגען, וועגן נישט וועגענסעגנס מיין פאלאסס, מיינע פיריסליכע פערזען אָאר אבערגראשען ווכער איזזט.

„אך קאָנן מיך אויף קיינע דער פארטיען היער אים לאנדע פערלאססען.״

נאמצע דארף ליגן צווישמסען, אונד אלס, וא זאהען, דאס עס נימט ברינגען, האלפען פיעלע דיא איינ־ריכטונג דעס ווירטשהיילען צו צערשלאגען, אונד פיעלליימט איך צו שטעהלען, שלעכט דער ריכטער אם פלאטצע ערשיען, וואר שאן וויעדער אלעס רוהיג. —

• (בעאמטענר עסטוריאיאן אין זאמבאר.) אונטער דען צאהלרייכען קאָנקורענטען, דיא איך דיא שטעללע איינעס בע־צירקפארצעטס דעפעלקערונג, בעפאלה איך דער דאר־געיעניגע־אייגאס פאן משאנאמוטיר, ער קאם זעלבסט הינזו, אים זיך דעס וואהלוואללענס איינ־פלוסרייכער פערזאנליכקייטען צו פערגעוויסערן, שטעיס אבער זיינער קאנדידאטען הינגעגן איך זיי־דערשאנדט. פון וואהרדע אהם בעריישטס, האט פאן דען 13 פיזיקס־שטעללען דיא פיר דיא יודען רעזיר־ווירטען 7 פעלטעיא שאן בעזוקטעיא זהר אונד אין דזיעזר בעצעיהונג קאנגע כיינע עדרעיזנס אינטערע־סען. דער הערר דאקטאר בעזוגנס זיך נימט לאנגע אונד לעסס זיך טיזען, וואס צוי פאלגע האטטעיא דאס ער אין דער פארקאנפערענץ פיר דען שאכ־לאיער בעצירק אין ערסטער שטעללע קאנדידירט וואהרדע. עס קאם דער יודע וואהלאבאל. דער אבערגע־שאפן פערלאה דיא קאנדידאטען פיר דיא פיזיקס־שטעללע אים שאבלאער בעצירק אונד נון פארנעטע אם זאמבאר דאס אבליכע נעשריא אנד נעגאהלע. דיא נלאקע דעס פיעודענטען ליטעעטע אונד פיהאר־לך, ענדליך טראט רוהיג איין, עס וורדד מיזיבנ־שטילל. דער אבערגעשאפן פערקנדעט, דאס דר־שמאן פריישער נעוועהלט דיא. דיא טשאנאוזע־דער ווידענעמיינע האט וואהל אין מ־גלייר פיר־לארען, אבער דיא מאנע זיך טראטטען, דער אראב בלייבט דאך אם אידרער מ־טטען. — וואס דאך זא אין בעסטאל וואסטער אלעס פערמאג!

• (מוריבענפאמס) אונזער נעמיינ־שאפטליכעס מיטסטעריאלס פארבעטע יעצטעס אין קראקוי אונד אין אלטין 2 טרבעג־פאבס־עטעגר. דיא טרבען ווערדען נעמעלד אבגערעכנעט. פאן אי־נעם נעוויססען ארט צום אנדערן צו פליעגען אונד זא ברינגען דיא דיא דעפעשען דאהין, דיא מאן אבר־נען מיט דען קיעל איינער שוואנצפיר־ער נעפעשעלט האט. דיא טרבען פליעגען דאך שנעלל, אונד לייס־מען אים פאללע איינס קריעגנס זעהר נעשע דיינג־סטע, ווייל דער פיינד נעוואהנליך דיא טעלעגרא־פען־לייטונגען צערשטאר. דיעזע דעפעשען זינד

פאלליטאן.

דיא טאכטער דעס קאממאנדאנטען.

(8-טע פארזעטצונג.)

אם מאנע נאך דען עיזעהלטען עריינגיסען דורכ־פלאג דיא קונדע פאן דער נעוואלטזאמען נעפאנגענען מ־מרים אונד אירער וואהנזעבראבריע ערעפשונג נאנזע נע־אפט. פאגילא וואר אין אללער טונדע, אונד זיינע הע־דענשאפט ערעגטע אבללעגיסע בעוואונדערונג.

מרים וואר בעדענקליך ערקאנקט, דיא אאבציס מוססטע פערשאבען ו